1853. DERTIGSTE JAARGANG. No. 49.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer Courant geschiedt op Woensdag en Zaturdag. De prijs is per drie maanden te Assen f 1.60, buiten Assen franco per post f 1,75.

ZATURDAG 18 JUNIJ.

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels 75 cent en voor elken regel meer 10 cent, behalve 35 cent zegelregt.

[illegible] het begin van het volgende kwartaal zullen wij de Courant met eene kleinere maar toch sierlijke en duidelijke letter, welke thans gegoten wordt, drukken; tevens zullen wij de Courant uitbreiden; de meerdere ruimte, welke daardoor verkregen wordt, zullen wij hoofdzakelijk aanwenden, om, bij wijze van *feuilleton*, den *Verteller in het hoekje van den Haard*, die tot nog toe afzonderlijk aan onze geabonneerden verzonden werd, in de Courant op te nemen. Wij zullen echter ook een gedeelte dier ruimte voor de Courant gebruiken De prijs van de Courant zal niet verhoogd worden.

GEDEPUTEERDE STATEN in de Provincie Drenthe,

Brengen hiermede ter algemeene kennis, dat, blijkens een ontvangen berigt van den heer Burgemeester van *Nijeveen*, een der runderen van eenen Veehouder te *Kolderveen*, onder die gemeente, door de besmettelijke tongblaar is aangetast.

En zal deze worden geplaatst in de *Provinciale Drentsche en Asser Courant* tot narigt en ten einde een ieder zich voor schade zoude kunnen hoeden.

Assen den 14 Junij 1853.

Gedeputeerde Staten voornd.:
De Voorzitter, DE VOS VAN STEENWIJK.
De Griffier, W. H. HOFSTEDE.

DE TROONREDE.

De troonrede is voornamelijk gewijd aan hetgeen in verband staat tot de oorzaak van de ontbinding der vorige Tweede Kamer en hetwelk hierop betrekking heeft. Men kon het ook niet anders verwachten; [illegible] van een [illegible] maar de opening der Kamer, voor het eerst weder te zamengekomen na de ontbinding van eene derzelve.

Wij zien uit deze Koninklijke aanspraak:

1°. dat de onderhandelingen met het Hof van Rome nopens de benoeming en erkenning van de bisschoppen hier te lande nog niet tot een gewenscht einde zijn gebragt, en dat dus onwaar is het berigt, door een Berlijnsch dagblad vermeld, dat het Ministerie *van Hall* een grooten troef in handen meende te hebben, doordien hetzelve van den Paus de toezegging had bekomen, dat de Bisschoppen in Nederland denzelfden eed aan het Staatsgezag zouden afleggen, als welke van hen in andere Protestantsche landen gevorderd wordt;

2°. dat de Regering het noodig acht, dat er eene wet tot stand kome, houdende regeling van het toezigt van den Staat op de verschillende Kerkgenootschappen. De Regering is dus ook van oordeel, hetgeen wij steeds hebben beweerd, dat de bepalingen van de tegenwoordige Grondwet, door geene nadere wet geregeld, aan de Regering geene bevoegdheid geven, om zich met de zaken van [illegible]genootschap te bemoeijen; alles wat voor eene tege[illegible] is bijgebragt, pleit, [illegible] inziens, meer [illegible] onbestemde bepalingen der Grondwet, als voor [illegible] eerlijke en onpartijdige toepassing derzelve; men heeft de handelwijze van het vorig Ministerie ten aanzien van de toelating der herstelling van de Bisschoppelijke hierarchie hier te lande meer bestreden door argumenten, ontleend uit hetgeen wenschelijk was (ex jure constituendo) dan uit de bestaande bepalingen (ex jure constituto). Maar hoe dit ook zij, het tegenwoordig Ministerie wil den wettelijken weg niet verlaten; het wil geene gedwongene en oneerlijke uitlegging van de Grondwet volgen, maar het wenscht door de Wetgevende magt de voorschriften van de Wet der Wetten nader bepaald, meer gepreciseerd te zien. Wij gelooven ook, dat het staatkundig is, dat het Ministerie, vooral in de tegenwoordige omstandigheden, opzigtelijk het toezigt van den Staat op de onderscheidene Kerkgenootschappen, alle eigene uitlegging van de Grondwet ter zijde stelt, en de verantwoordelijkheid der te nemen maatregelen ook voor een deel op de volksvertegenwoordiging doe rusten. Eene wet echter, als hier bedoeld wordt, is van uiterst tederen aard, en kan ligt hartstogten in beweging brengen en verdeeldheid doen ontstaan; met groot genoegen lazen wij daarom de opwekking van den Koning, dat bij het behandelen dezer wet een geest van gematigdheid en verdraagzaamheid moge voorzitten.

In de derde plaats zien wij uit dit Staatstuk, dat, welke hoop of vrees sommige dagbladen in ons land ook uitgesproken of voorgewend hebben, de Koning noch Zijne Ministers er aan denken, om weder [illegible] in te voeren; zij willen, dat aan alle Kerkgenootschappen eene gelijke bescherming worde verleend, gelijk het in de Grondwet is voorgeschreven.

Eindelijk geeft nog de Troonrede te kennen, dat in deze zitting alleen die ontwerpen van wet zullen aangeboden worden, welke spoed vereischen. Met betrekking tot Drenthe merken wij hierbij aan, dat het weder aanbieden van een ontwerp van wet tot het verleenen van eene subsidie van *f* 200,000 voor een Kanaal van Assen naar Groningen dus waarschijnlijk tot de volgende zitting zal worden uitgesteld.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

's Gravenhage, 14 Junij. Men verneemt, dat Z. M. de koning aan den burgemeester dezer residentie, HD. verlangen heeft doen te kennen geven, dat de dag van 17 dezer alleen zal worden gevierd door het uitsteken van vlaggen, en het bespelen van het klokkenspel, en dat de overige voorgenomen feestvieringen zullen worden verschoven tot die, welke bij gelegenheid der intrede van HH. KK. HH. prins en prinses Hendrik der Nederlanden zullen plaats hebben. Volgens het programma voor die feesten, zal den 21 Junij de plegtige ontvangst en intogt van het vorstelijk paar plaats hebben, langs de met groen en met vlaggen versierde pleinen en straten. Des avonds algemeene illuminatie. Den 22 groote wedstrijd van liedertafels. Den 24 openbare volksfeesten; des avonds illuminatie in het Bosch. Den 25 openbaar volksfeest; tooneelvertooningen; groote illuminatie en prachtig [illegible] Tweede Kamer van heden zijn commissien benoemd tot onderzoek der geloofsbrieven der nieuwe leden.

— Bij de verkiezing van een lid der Tweede Kamer in het district Gouda, heeft niemand de vereischte meerderheid bekomen. Er zal eene herstemming plaats hebben tusschen de heeren Hofman en Gefken: en wel op den 28 dezer.

— Men verzekert dat de onderdanen van Rusland te Konstantinopel, waarschijnlijk onder de bescherming van het Nederlandsche gezantschap geplaatst zijn. Men herinnert zich, dat dit vroeger ook het geval is geweest, tijdens het gezantschap van den onlangs overleden baron van Zuylen van Nyevelt.

— Uit eene officiële opgave van de opbrengst der middelen, gedurende de vijf eerste maanden van dit jaar blijkt, dat deze heeft bedragen *f* 22,935,139, terwijl die opbrengst, gedurende gelijk tijdsverloop van het vorige jaar 1852 is geweest van *f* 22,386,584. *Meer* hebben geleverd de accijnsen, de waarborg, de indirekte belastingen, de posterijen; *minder* de direkte belastingen, de in- en uitgaande regten en de loterij.

— De door Z. M. gehouden openingsrede is gisteren, in het Engelsch vertaald, door middel van den onderzeeschen telegraaf naar Londen overgeseind. Van de City, waar heen de dépêche van hier was gerigt, werden er onmiddellijk berigten naar de verschillende wijken van Londen afgezonden. Ruim een uur na de afzending van hier, was men aan het telegraaf-bureau te 's Hage reeds onderrigt, dat in de verst afgelegene wijken van Londen het berigt was aangekomen.

— In de zitting van de eerste kamer van den 15 dezer herinnerde de Voorzitter dat in de zitting van 20 April ll. ten fine van onderzoek, naar de afdeelingen waren verzonden eenige ontwerpen van wet, door de (thans ontbondene) tweede kamer aangenomen, en stelde voor in de zitting van den volgenden dag te beslissen, of de afdeelingen, waarin de kamer zich zal verdeelen, zich met het onderzoek dier wets-ontwerpen zullen bezighouden. Overeenkomstig dit voorstel werd besloten.

16 Junij. In de heden gehouden zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, zijn alle tot dus verre gekozen leden toegelaten, behalve de heeren van der Poel en Sander, in afwachting van nadere inlichting. Voorts is de kamer overgegaan tot het kiezen van drie kandidaten voor het presidium. Tot *eersten* kandidaat is gekozen jhr. W. Boreel van Hogelanden, met 48 st. De heer Groen van Prinsterer verkreeg 9 st. Tot *tweeden* kandidaat jhr. mr. D. T. Gevers van Endegeest met 30 st. De heer Groen van Prinsterer verkreeg 28 st. Tot *derden* kandidaat de heer mr. J. L. A. Luyben.

— Z. M. heeft aan den heer mr. P. P. van Bosse, gewezen minister van financiën, op grond van art. 11 der wet van 9 Mei 1846, een pensioen verleend ten bedrage van *f* 4000.

— De heer Lassaigne zal den 23 dezer ook te 's Gravenhage bij gelegenheid der feesten eene luchtreis ondernemen.

— Te *Florence* is een employé bij een handelshuis, met name Angelo Garducci veroordeeld tot drie jaren gevangenisstraf, *enkel en alleen* om het lezen van den bijbel in zijnen huisselijken kring, waarbij de man zelfs zijne dienstbode zijne woning liet verlaten, om den schijn van proselytisme te ontgaan. De Toskaansche overheidspersonen hebben, volgens eene nieuwe aanschrijving der politie, het regt, om in 't vervolg de booswichten, die den bijbel lezen, te veroordeelen, zonder vorm van proces. De Madiai's hebben te veel gerucht gemaakt. Van nu af verdwijnen de ongelukkigen en 't is eerst, na een lang vorschen en zoeken, dat men het lot van Garducci vernomen heeft.

— De heer W. G. Visch, Predikant te Wilsum, Koningrijk Hanover, denkt aanstaanden zondag, zijn 60e dienstjaar in die gemeente te vieren. De waardige grijsaard is nog zeer kras, zoodat hij onlangs nog twee predikatiën op één dag gehouden heeft.

— In de groote zaal van het Odéon te Amsterdam is eene tentoonstelling geopend van allerlei kunstvoorwerpen in gesponnen en geblazen of gevormd glas, men ziet daar kraagjes, manchetten, chemisetten, mutsen, ja zelfs hoeden, bewerkt met fijn als rag gesponnen glas, dat, wat het witte en schitterende betreft, het satijn verre overtreft.

— Men schrijft uit 's Hage aan het *Journal d' Anvers*: „Eene eerste vrucht van den tegenwoordigen toestand is dat in de katholieke kerken geen *Te Deum* is gezongen, ter gelegenheid van het huwelijk van prins Hendrik. Men had zich achtervolgens gewend tot den Internuntius Mgr. Belgrado, tot de aartspriesters, en eindelijk, naar men zegt, tot Mgr. van Vree, president van het Seminarie te Warmond. Allen hebben geantwoord, dat er geen ander kerkelijk gezag was dan dat der bisschoppen."

Amsterdam, 15 Junij. Er ligt gedurende eenige dagen te Amsterdam ter teekening een adres aan de Synode der Nederl. Herv. Kerk, waarin verzocht wordt, dat de Synode maatregelen moge nemen, om, dit jaar en voortaan jaarlijks, den 31 October openbaar Godsdienstig te doen vieren, als den algemeen erkenden *Gedenkdag der Kerkhervorming*.

— Door den Kerkeraad der Gereformeerde gemeente Vriesland, Klassis Holland, in Michigan (Amerika) is tot Herder en Leeraar beroepen de Weleerw. Heer H. A. de Vos, te Ommeren bij Tiel, Prov. Gelderland.

Rotterdam, 13 Junij. De nieuwe inrigting voor doofstommen-onderwijs alhier, in het locaal aan de hoogstraat, is dezer dagen door Dr. Molewater, voorzitter van het bestuur, met eene toespraak geopend. Reeds hebben zich 20 kweekelingen, voor verreweg het grootste deel *doofgeborenen*, opgedaan, om van het daar gegeven onderwijs in de toonspraak gebruik te maken.

15 Junij. De heer Lassaigne zal aanstaanden maandag andermaal van hier met zijne ballon opstijgen.

14 Junij. Gisteren morgen zijn zes haringjagers en tien haringbuizen uit de Maas in zee gezeild.

Enkhuizen, 13 Junij. Nadat gisteren in een plegtig biduur, bij de onderscheidene christelijke gezindheden de zegen over de vangst der haringbuizen was afgesmeekt, heeft heden de buizen-Zondag plaats. Zeven schepen, netjes geschilderd, goed getuigd en uitgerust, voeren uit onze haven; eene menigte van vlaggen van de publieke gebouwen, uit de huizen, van de buizen en andere schepen geven een vrolijk aanzien aan de oude haringstad.

Middelburg, 13 Junij. Heden namiddag heeft boven Middelburg en Vlissingen een zwaar onweder gewoed, bij beide steden is door den bliksem brand ontstaan, en een woning in de asch gelegd.

Zwolle, 13 Junij. Er wordt veel belangstelling getoond in de vergadering op 20 dezer van de aandeelhouders in de overijsselsche-kanalisatie-maatschappij; van die vergadering zal het afhangen, of de zijtak naar Deventer zal gegraven worden, want de te kort komende som is daarvoor hoofdzakelijk

noodig; naar men verneemt, zullen de gelden wel genegotieerd worden en de zijtak spoedig aangelegd worden, hetgeen men hier allezins billijk acht.

— Wij hebben aangaande den staat van de veldgewassen uit de onderscheidene gedeelten der provincie zeer gunstige berigten ontvangen. Alleen omtrent den hooibouw op de buitenlanden en in lage streken schijnt het vooruitzigt niet zoo gunstig te zijn.

15 Junij. Door den raad van administratie tot verbetering van den handelsweg langs het Zwolsche Diep is vastgesteld, dat de navolgende seinen voor den diepgang op dat vaarwater op Kraggenburg en aan de direktie-keet bij Genemuiden zullen gegeven worden. Een waterstand van 4 tot $4\frac{1}{2}$ voet ter halver stok te hijschen met een korf; dito van $4\frac{1}{2}$ tot 5 voet met een korf in top; dito van 5 tot $5\frac{1}{2}$ voet met twee korven in halfstok; dito van $5\frac{1}{2}$ tot 6 voet met twee korven in top; dito van 6 tot 7 voet met drie korven in top. [illegible] 7 voet zal er geen sein gegeven worden.

Blokzijl, 12 Junij. Gisteren avond ontwaarde men alhier eene belangrijke zwarte streep tegen het oosten, die zich opwaarts en dan weder nederwaarts bewoog. Dit verschijnsel trok veler aandacht en spoorde enkelen aan tot een naauwkeurig gadeslaan dier beweegbare wolk of streep. Heden morgen ontdekte men, dat zij niet anders was dan eene vlugt van die viervleugelige insekten, welke hier bekend zijn onder den naam van hengsten, elders onder den naam van blare- of blazenbijters, en hier jaarlijks en wel het meest bij oostenwind in het voorjaar worden waargenomen, doch zelden in zoodanige massa als thans.

Vlaardingen, 13 Junij. Heden morgen verliet een twintig-tal schepen ter haringvangst onze haven, zoodat de vloot nu op eene enkele uitzondering na vertrokken is.

Hoorn, 14 Junij. Zag men jaarlijks in onze stad en in de omliggende plaatsen vele bovenlanders cirkuleren, die herwaarts kwamen om de landerijen af te maaijen en na volbragten arbeid met eene goed gevulde beurs naar hunne haardsteden terugtekeeren, met genoegen heeft men dezer dagen opgemerkt, dat eenige boeren de voorkeur tot dergelijken arbeid aan hunne landgenooten geven. Immers onderscheiden grasmaaijers uit de provinciën Groningen, Drenthe en Overijssel, zag men alreeds herwaarts komen om werk te zoeken, hetwelk naar wij van onderscheiden zijden vernamen, aan allen gelukte. Zelfs in onze streken bieden zich boerenarbeiders aan en worden insgelijks aangenomen, zoodat wij de hoop koesteren na verloop van eenige jaren, de arbeid, die langen tijd door vreemden verrigt werd, door onze landgenooten uitgevoerd te zien, hetgeen aan onze arbeidende klasse gewis geen onbelangrijk voordeel zal opleveren.

Groningen, 14 Junij. De Provinciale geneeskundige Commissie te Groningen heeft eene advertentie in de *Groninger Ct.* laten plaatsen, om de ingezetenen te waarschuwen tegen de groene papieren gordijnen, welke tegenwoordig zeer veel in gebruik zijn. Daar het der Commissie gebleken is, dat die gordijnen gekleurd zijn met eene rattenkruidhoudende verfstof, en dat die verfstof door het optrekken, nederlaten en schoonmaken der gordijnen ligt loslaat; raadt zij aan, dergelijke gordijnen niet te gebruiken, tenzij *de verfstof door eenig middel behoorlijk gedekt en voor verstuiving beveiligd zij.*

— De besmettelijke longziekte is uitgebroken bij twee koeijen van den heer S. Meihuizen te Hoogezand, die aldaar in de weide liepen en bij eene koe van denzelfden, die in de weide liep te Spitsbergen, gemeente Zuidbroek; er is last gegeven tot het dooden van een der zieke runderen, en, zoo die bevonden mogt worden inderdaad aangetast te zijn, zal tot de afmaking van de overige zieke runderen worden overgegaan.

— In Zuid-Duitschland wordt thans een uitmuntend middel aangewend, ter voorkoming van schade, die ratten en muizen op de korenzolders aanrigten. Alvorens het graan uit te schudden, wordt de bodem met eene laag takken van den vlierboom belegd, waarvan de reuk dit ongedierte verwijderd houdt. Men kan ook, des verkiezende, deze takken langs de muren ophangen, hetgeen bijna dezelfde uitwerking heeft.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Parijs, 12 Junij. Gisteren avond is alhier aangekomen de graaf Panin, minister van justitie in Rusland, door keizer Nikolaas met eene bijzondere zending bij de fransche regering belast; en de graaf Amédée du Roscoat, ambtenaar bij het ministerie van binnenlandsche zaken, is van Parijs naar Petersburg vertrokken, regerings-depêches voor het fransche gezantschap aldaar overbrengende.

— Meer dan ooit heeft men heden hier vast vertrouwen op het behoud van den vrede.

— De inhechtenisnemingen duren nog voort. Sommigen willen dat de zaak, waarvan tot dus verre niets anders dan gissingen te maken zijn, van zoo ernstigen aard is, dat de voorgenomen reis des keizers daardoor wel tot het volgende jaar kan worden uitgesteld.

— Aan boord van den *Bosphore*, den 9 Junij van Marseille naar Civita-Vecchia vertrokken, bevonden zich pater Ravignan, de paters provincialen der provinciën van Frankrijk en Germanië, als ook verscheidene andere leden van de societeit van Jezus, die zich naar Rome begeven om deel te nemen aan de verkiezing van een generaal der orde, ter vervanging van den op 8 Mei jl. overleden pater Roothaan.

13 Junij. De heer von Kisseleff, russisch gezant te Parijs, heeft bij het verstrijken van den huurtijd van zijn hôtel, de huur op nieuw voor negen jaren aangegeven: eene omstandigheid die thans niet onopgemerkt mag blijven.

16 Junij. De fransche vloot was den 11den van Salamis vertrokken.

— Volgens berigten op den 16 dezer te Parijs ontvangen heerschte te Milaan veel gisting, er waren talrijke arrestatiën bewerkstelligd. Op de grenzen van Tessino werden troepen zamengetrokken.

DUITSCHLAND.

Weenen, 12 Junij. De koning van Beijeren is gisteren alhier aangekomen. De keizer heeft, met een talrijk gevolg van burgerlijke en militaire autoriteiten, zijnen gast aan het station van den Cloggnitzer spoorweg ontvangen.

— Volgens den *Wanderer* zal graaf Karnicky, oostenrijksch gezant bij de regering van Zwitserland, nog hoogstens veertien dagen te Weenen vertoeven, en dan naar Bern terugkeeren. Eene spoedige oplossing van het geschil tusschen de beide staten wordt te gemoet gezien.

— De russische kolonel Korff is te Weenen van Petersburg aangekomen, met depêches, waarin de czaar, na gezegd te hebben dat hij volstrekt niet gedreven wordt door eenige begeerte om in het Oosten veroveringen te maken, maar dat Ruslands eer en belang hem den pligt opleggen niet af te wijken van zijne billijke eischen, der turksche regering gesteld, er bijvoegt dat hij gaarne de goede diensten van Oostenrijk aanneemt, om tot de beslechting der bestaande moeijelijkheden te geraken.

Berlijn, 13 Junij. Ten gevolge van de in werking gebragte sneltreinen langs den spoorweg tusschen Frankfort en Berlijn, kan men thans in 37 uren van Parijs naar Berlijn reizen.

— Men meldt uit Wiesbaden, dat verscheidene r. k. geestelijken in Nassau, ten gevolge hunner bemoeijingen met het geschil tusschen de bisschoppen van den Boven-Rijn en sommige regeringen, onder aanklagt van strafbare opruijing tegen de overheid, aan een crimineel onderzoek onderworpen zijn.

— Van regeringswege is het verbod, waarbij de speelbank te Pyrmont werd gesloten, weder opgeheven. Een markies heeft daarop de bank gepacht, voor 2000 Friedriechsd'or, benevens eene aanzienlijke bijdrage ter verfraaijing van Pyrmont.

14 Junij. Te Heidelberg, even als in andere universiteitssteden, heeft zich eene vereeniging van studenten gevormd, die als beginsel hebben aangenomen niet te duelleren. Bij besluit van den akademischen senaat is de vereeniging ontbonden.

Frankfort, 11 Junij. Op last des bondsraads is een in het kanton Lucern nieuw opgerigt nonnenklooster weder opgeheven, als strijdig met de Zwitsersche constitutie.

14 Junij. Het bevestigt zich dat de bemiddeling van Oostenrijk in de Oostersche kwestie is aangeboden.

— Dezer dagen keerde de te Homburg zich bevindende Russische graaf Z. des avonds met de aanzienlijke som van 30,000 fr., aan de bank gewonnen, naar zijne woning terug, toen hij onverwachts door twee mannen aangevallen werd. De graaf, die een sterk persoon is, doodde den eenen roover en maakte den anderen onschadelijk, die aan de policie overgeleverd werd.

Triest, 9 Junij. Volgens een onzer dagbladen, bestaat de russische vloot te Sebastopol uit 13 linieschepen, waarvan 6 elk van 120 stukken; voorts uit 8 fregatten, elk van 60 stukken, uit 6 fregatten van mindere grootte en uit 12 kleinere oorlogschepen.

16 Junij. Er zijn berigten uit Konstantinopel van 6 Junij. De krijgstoerustingen werden ijverig voortgezet.

ENGELAND.

Londen, 13 Junij. De amerikaansche stoomboot brengt het berigt dat, met uitzondering van twee, alle passagiers van het verongelukte schip *William & Mary* gered waren. *(Op dit schip bevonden zich de Friesche landverhuizers die men reeds omgekomen waande.)*

— De heer Bowyer heeft in het Parlement aan het gouvernement de overlegging gevraagd der documenten betrekkelijk de instelling eener r. katholieke hierarchie in Nederland. Lord John Russel heeft daartegen geene bedenkingen ingebragt.

14 Junij. In het Parlement heeft Lord John Russel, deswege door een der leden geïnterpelleerd, medegedeeld dat aan den britschen gezant te Konstantinopel geene onbepaalde volmagt is geschonken, en dat de vloot slechts orde had tot Besikabaai te zeilen.

— Van Australië zijn met het schip *Anglesea* van Sydney 4 Maart 30,000 oncen goud ontvangen.

16 Junij. Het gouvernement heeft afgezien van de vervolging tegen den heer Hale, die betrokken was in de zaak der vervaardigde ammunitie, enz. Hij zal schadevergoeding erlangen.

SPANJE.

De heer Bermudez de Castro, minister van financiën, heeft zijn ontslag ingediend.

TURKIJE.

Konstantinopel, 30 Mei. Den 26 dezer heeft de Porte aan de vertegenwoordigers van de vreemde mogendheden, welke het tractaat van 1841 hebben onderteekend, het *Memorandum*, waarin zij hare gedragingen bij de laatste gebeurtenissen open legt, in den vorm van een manifest doen overhandigden. In dat stuk verzekert de Porte hare regten te zullen blijven handhaven, legt zij haar voornemen opzigtens de behandeling der Christenen in het Ottomanische rijk open, en doet zij beroep op de mogendheden krachtens het tractaat van 1841.

2 Junij. De regering zet hare maatregelen van verdediging met eene ongeloofelijke bedrijvigheid voort. Eene aanzienlijke legermagt is zaamgetrokken bij de ligt aan te tasten punten van het Balkangebergte. Onophoudelijk worden naar dien kant nieuwe versterkingen en krijgsvoorraad van allerlei aard afgezonden. Behalve de bestellingen van wapenen door de Porte in Europa gedaan, worden er voor hare rekening in het rijk zelf dagelijks aangekocht tegen kontante betaling. De turksche vloot ligt bij Buyukdere geankerd. De regering heeft een embargo gelegd op al de koopvardijschepen varende onder ottomanische vlag, teneinde des noods zich daarvan te bedienen tot het overbrengen van troepen en krijgsbehoeften. Zij vermeerdert ook de bemanning harer vloot, met de op de koopvaardijschepen dienstdoende schepelingen. Eindelijk tracht men door alle middelen zich te vrijwaren tegen een onverhoedschen aanval, en men kan verzekerd zijn dat de Porte niet onverwacht zal worden overvallen. De geestdrift der bevolking is zeer levendig, en wordt nog meer opgewekt door de openbaarmaking van een manifest, waarin de regering, na een getrouw overzigt van den tegenwoordigen toestand te hebben gegeven, een beroep doet op de vaderlandsliefde der natie.

— Men zegt, dat zich om Abd-el-Kader een zekere aanhang heeft gevormd, en dat er veel kans bestaat, dat de dweepzieke muzelmannen hem tot hun opperhoofd zouden kiezen, — behoudens het vooruitzigt hem door eene omwenteling de kroon [illegible] bevolkingen onder zich te vereenigen, ingeval de sultan Abdul Medjid zich niet met een genoegzaam alles opofferenden ijver mogt wijden aan de verdediging en aan het behoud van de onschendbaarheid der regten van het islamismus.

— Het gerucht dat de Russen de Pruth zouden zijn overgetrokken heeft zich niet bevestigd.

— De Divan heeft aan de gouverneurs der Provinciën instructiën gegeven zeer ten gunste der belangen van de Christenen.

ZWITSERLAND.

Bern, 10 Junij. De tijdingen regtstreeks uit Weenen alhier ontvangen, doen met allen grond eene spoedige vreedzame oplossing van het zwitsersch-oostenrijksche geschil verwachten, welke oplossing zeer wordt bevorderd door de wet op de uitgewekenen, dezer dagen door den grooten raad van Tessino aangenomen. Het opperste gezag in Zwitserland evenwel zou, naar men zegt, de intrekking van den maatregel, die eenige duizenden Tessinezen uit Lombardije heeft verdreven, tot voorloopige voorwaarde stellen om krachtige onderhandelingen aan te knoopen. Te midden van deze alternatieven heeft het te Bern bevreemding gebaard, dat de oostenrijksche krijgsmagt, op de lombardisch-zwitsersche grenzen gekantonneerd, veeleer versterkt dan verminderd wordt. De bondskommissaris in Tessino heeft, zoo wordt verzekerd, inlichtingen dienaangaande gevraagd.

— Uit Bellenz, de hoofdstad von Tessin, schrijft men van den 6 dezer, dat de commissie van het [illegible], aan welke het onderzoek was opgedragen over [illegible] canton al of niet moesten worden getolereerd, zich met eene groote meerderheid verklaard heeft tegen het besluit van verbanning. Indien de groote raad hiermede instemt, dan zal er ten minste al eene der grieven van de Oostenr. regering opgeheven zijn.

RUSLAND.

Petersburg, 4 Junij. De keizer houdt zich voortdurend onledig met de inspectie zijner troepen. Hij heeft dezer dagen ook Kroonstad bezocht en de haven, de bezetting en het marine-arsenaal geïnspecteerd. Aan grootvorst Konstantijn, de admiraals en generaals is openbaar 's Keizers tevredenheid betuigd over den goeden staat, waarin zich alles bevindt.

Odessa, 4 Junij. Keizer Nicolaas wordt hier ten stelligste verwacht.

ITALIË.

Rome, 6 Junij. Tusschen Rome en Napels heeft weder een dier aanvallen van roovers plaats gehad, welke vroeger aan de orde van den dag waren. Signor *Sisoldi*, met eene bloedverwante van den kardinaal Staatssecretaris *Antonelli* gehuwd, werd Zaturdag jl. op zijne [illegible] door gewapende personen aangevallen. Zij hadden zich met buskruid zwart gemaakt en waren deels met karabijnen, deels met nieuwe soldaten-geweren gewapend. *Risoldi* werd gebonden en bevolen binnen 2 uren eene som van 6000 scudi (12,000 fl.) tot losgeld te leveren. Indien de tijd verloopen en het geld er niet was, of als men aan de gendarmen er van kennis gaf, zou de gevangene worden doodgeschoten. Binnen den tijd zond zijn broeder 2000 dukaten aan geld en het overige aan geldswaarde. De gevangene werd nu in vrijheid gesteld.

Turijn, 7 Junij. De R. K. geestelijken hebben met weerzin het feest der constitutie hier met luister zien vieren en wilden eene tegendemonstratie daarstellen door het plegtig vieren van het honderdjarige feest van het Turijnsche mirakel. Dit wonderwerk is de ontdekking van eenen kerkroof in de 15e eeuw, door de wederspannigheid van een muilezel, die de geroofde kostbaarheden zoo geweldig afschudde, dat ze uit de zakken vielen, waardoor de roof ontdekt werd. Laatstleden Zondag is in al de kerken over dat mirakel gepredikt, terwijl de clerikale dagbladen hun best deden, om met de R. geestelijken de onbestaanbaarheid van de Constitutie met het R. K. geloof te bewijzen. Gisteren was die feestdag. — Den avond te voren waren al de R. kerken, vele openbare en bijzondere huizen geïllumineerd en op de *Piazza Paesana* verhief zich een fraai versierde tempel, waarop het wonderwerk was afgebeeld. De hemel scheen echter niet de

feest minder op te hebben dan in de vorige eeuw, met den ezel. Eene processie met de heilige beelden, zou met al de hooge en mindere geestelijkheid, de nationale garde, de schooljeugd, enz. enz., onder het luiden der klokken, het gebulder van het geschut, en het luid geschal der bazuinen door de stad trekken. Men wilde de Constitutionelen door den kerkelijken glans verblinden. Het weder was tot kort voor het vertrek van de processie warm en de zon scheen helder; doch nauwelijks was het eerste kanonschot, tot teeken van den aftogt gelost, of de horizont werd door donkere wolken verduisterd, en spoedig had men het verschrikkelijkste onweder. De zware regen ging vergezeld van hagelslag, donder en bliksem. Allen namen met overhaasting de vlugt en de feestviering was gestremd, daar dit verschrikkelijk weder tot laat in den avond voortduurde. De bliksem sloeg op twee plaatsen in, en bragt met den storm, schrik en angst te weeg.

DRENTHE.

Assen, 19 Junij. Naar men verneemt, heeft Z. M. goedgekeurd het door de Staten dezer Provincie, in derzelver onlangs gehoudene buitengewone vergadering gearresteerd Reglement op het gebruik en de policie van de kanalen en de werken van de Drentsche Kanaal-Maatschappij.

— Het gemeente-bestuur van Hoogeveen is gemagtigd, om voorloopig de concessie van de bank van leening aldaar aan *Jacob Winkel* te verleenen.

— De prijzen van het vee stijgen al hooger en hooger; ook de den 15 dezer te Ommen gehoudene markt leverde daarvan het bewijs; het waren daar vooral Friesche kooplieden, die de prijzen deden stijgen.

— In eene buitengewone Courant hebben wij de troonrede medegedeeld, waarmede de Koning de vereenigde zitting der beide Kamers heeft geopend; wij voegen hier nog bij, dat Z. M. zoowel bij het gaan naar- als bij het terugkeeren van de vergaderzaal met gejuich door de talrijke menigte is begroet.

— De verjaardag van Z. M. de Koningin, in vereeniging met die van Z. M. den Koning, is gisteren alhier herdacht door het uitsteken van vlaggen uit de openbare en vele particuliere gebouwen.

— Wij verblijden ons zeer, van verschillende zijden te vernemen, dat de winterrogge zich sedert de gevallen regens en het meer warme weder veel gunstiger laat aanzien, dan men aanvankelijk mogt verwachten; zelfs zoo, dat men nog een tamelijke oogst kan te gemoet zien. Ook de de andere veldvruchten staan uitmuntend. Met den hooibouw is men bezig.

* **Appelscha, 14 Junij.** Heden is van hier naar [illegible] Ds. *Niemeijer*, beroepen leeraar te Sleen. Eenige ingezetenen, uit de gemeente Sleen arriveerden hier met een 13 tal wagens, om ZWEw. die hier per schip gekomen was, per as naar zijne nieuwe standplaats te voeren. 't Was een aardig gezigt, die wagens, belast en gevuld met alles, wat tot huis, tuin, keuken, en kelder behoort, te zien wegrijden [illegible] die achting en liefde aar, in zijne nieuwe [illegible] moge te beurt vallen, welke ZWEw. op zijne oude standplaats zoo ruimschoots genoot.

* **Havelte, 17 Junij.** Vreesde men aanvankelijk hier voor eenen karigen oogst, thans is die vrees grootendeels verdwenen. De rogge, waarvan men zeer weinig verwachtte, is zoo goed bijgekomen, dat men nu op eenen matigen oogst rekent. Boekweit en haver staan gunstig, en de aardappelplant laat niets te wenschen over. Ofschoon de aanhoudende droogte aan de hooge weidelanden geen voordeel doet, is de tegenwoordige warmte echter zeer weldadig voor de lage hooilanden, welke dan ook gunstig beloven.

* **Borger, 16 Junij.** Als iets der vermelding waardig kunnen wij berigten, dat door den landbouwer *T. Martssen* te Buinen, terwijl hij op eenigen afstand van gemelde plaats bezig was, zijn dagelijkschen arbeid te verrigten, een zeer kunstig bewerkte steenen bijl is gevonden, voor liefhebbers van oudheden der bezigtigtiging overwaardig; de bijl schijnt over het geheel ongeschonden te zijn en is voorzien van een kogelrond gat, om er d[illegible] te bevestigen.

* **[illegible]** De gisteren alhier voor het eerst gehoudene [illegible] heeft wel voldaan. Er was een behoorlijke aanvoer van koeijen, die nagenoeg allen tot enorme hooge prijzen werden verkocht, meest aan Friesche kooplieden. Varkens, vooral jonge, waren er in menigte; een gedeelte daarvan is voor goede prijzen verkocht; de aanvoer echter scheen te groot te zijn voor 't aantal koopers, op de markt aanwezig. — Ook waren er eenige paarden ter markt; er zijn enkele verkocht. Algemeen meent men, dat het tijdstip goed gekozen is en deze middenmarkt wel zal opnemen.

* **Maten, 16 Junij.** In den nacht van den 14 op den 15 dezer omstreeks elf uur, ontstond er brand in de woning van den landbouwer *Geert Wolters* te Roswinkel. Het vee en 't huisraad is gelukkig gered. Men schrijft de oorzaak toe aan het te onvoorzigtig omgaan met pijpen. Het huis was voor brandschade verzekerd.

* **Vledder, 13 Junij.** Gisteren tegen den avond deed een langdurig gelui der dorpsklok de ingezetenen der gemeente bij elkander komen. Men had ontdekt, dat er brand was ontstaan in de Vledderveenen. Dadelijk snelde men er naar toe, maar de sterke wind dreef het vuur naar alle zijden, zoodat het grootste gedeelte der turf, die reeds droog was, als ook eene groote hoeveelheid gezaaide boekweit door den brand vernield werd. Men meent, dat deze brand aan kwaadwilligheid is toe te schrijven; althans de policie bemoeit zich met de zaak, en doet ijverig onderzoek.

* **Minnertsga, 15 Junij.** Wijl hier geene putten zijn, die drinkbaar water opgeven, moet men zich uitsluitend van regenwater bedienen; deswege veroorzaakt de aanhoudende droogte hier gebrek aan drinkwater en aan water voor huisselijk gebruik, zoodat vele huisgezinnen, welke geene regenbakken bezitten, genoodzaakt zijn, doordien de verkoopers hunne bakken reeds ledig hebben, (niettegenstaande het min of meer brak is) slootwater te gebruiken. Men verlangt zeer naar regen. — Ook kan worden gemeld, dat door *M. G. Koning*, landbouwer te St Jacobi Parochie, zijn aangekocht *twee* zelfs zeer magere varkens voor *f* 102.

REGTSZAKEN.

Provinciaal Geregtshof.

Zitting van 16 Junij.

Heden heeft de Proc. Generaal in de zaken van Groenhage en Ploeg, beschuldigd van het vergrooten van eene partij turf na de opmeting, geconcludeerd tot vrijspraak. — Het Hof heeft Mr. W. A., advocaat te Assen, vrijgesproken van de beschuldiging van zijn hond buiten de kom der gemeente Assen zonder kruisbungel te hebben laten losloopen. — Eindelijk heeft het Hof G. J. Jonker te Meppel wegens diefstal van een zakje met gepelde gerst, in appel veroordeeld tot zes maanden gevangenisstraf.

MENGELWERK.

Afschuwelijke moord. [illegible] teregtstelling.

De 30ste April was de vastgestelde dag voor de executie te Genua van een zekeren *Mendaco* en *Maria Giusto*, wegens den verfoeijelijken moord van *Margarita*, de vrouw van eerstgenoemden, in de maand Nov. 1851. *Mendaco* was een welgesteld man en bekleedde in zijne geboorteplaats, Veigotti, ruim 24 mijlen van Genua, de betrekking van syndicus of burgemeester. Hij vatte eene onbedwingbare liefde op voor eene schoone jonge weduwe met 4 kinderen, *Maria Giusto* genaamd, die hetzelfde stadje bewoonde. Er ontstond eene ongeoorloofde gemeenschap tusschen hen en na eenigen tijd besloot *Mendaco*, met medeweten van zijne minnares, zich van zijne echtgenoot te ontdoen, door haar van het leven te berooven. Zijn plan was zeer slim overlegd. Op den avond vóór den moord noodigde hij 2 vrienden bij zich, om met hem en zijne vrouw gezamenlijk den maaltijd te gebruiken, dewijl hij, zoo hij zeide, voornemens was, den volgenden dag eene reis te ondernemem. Hij droeg zorg, bij die gelegenheid de meest mogelijke teederheid te betoonen jegens zijne echtgenoot, die na eenigen tijd zich ter ruste begaf, latende haar man nog aan tafel met zijne gezellen, welke hij zoowel wijn toediende, dat zij ten laatste geheel beschonken op den grond nederzakten. De minnares van *Mendaco* kwam nu, volgens vroeger gemaakte afspraak, te voorschijn en het moordenaarswerk nam een aanvang. De kamer binnen sluipende, waar zijne vrouw lag te slapen, verwurgde de man haar met een touw, terwijl zijne medepligtige haar [illegible] het schreeuwen te beletten. Hetgeen de afschuwelijkheid der misdaad nog vermeerderde was, dat het ongelukkige slagtoffer zwanger was en in haren doodsangst ontijdig verloste. Zoodra de daad gepleegd was, begonnen de moordenaars het vooraf beraamde plan ten uitvoer te brengen. Terwijl *Maria Giusto* de sporen der gruweldaad uitwischte, droeg *Mendaco* het lijk naar den aangrenzenden tuin van een buurman, met wien zijne vrouw kort te voren eene onaangename woordenwisseling had gehad, hopende zoodoende de verdenking van den moord op een onschuldigen te doen vallen. Met het aanbreken van den dag wekte *Mendaco* zijne dischgenooten van den vorigen avond en de drie mannen verlieten te zamen het huis. Weinige oogenblikken daarna wendde *Mendaco* voor, dat hij geen geld had medegenomen en tot onder het raam terugkeerende, riep hij naar boven, dat zijne vrouw hem zijne beurs zoude toewerpen. Zijne minnares, die in het vertrek zijner vrouw was verborgen, wachtende op deze schrander uitgedachte list, wierp het verlangde geld naar buiten, zonder zich te laten zien, waardoor *Mendaco's* vrienden natuurlijk in het denkbeeld verkeerden en later ook beweerden, dat zijne echtgenoot zich in de slaapkamer bevond op het oogenblik, toen zij allen het huis verlieten. Toen de moord werd ontdekt viel, gelijk men kan denken, het vermoeden op den ongelukkigen buurman, in wiens tuin het lijk was gevonden; hij werd gearresteerd en in de gevangenis geworpen. De Voorzienigheid wilde echter niet, dat het schandelijke plan onontdekt zoude blijven. Twee van *Mendaco's* kinderen hadden de doodskreten van hunne rampzalige moeder gehoord en ondanks de bedreigingen en smeekingen van den misdadiger, openbaarden zij wat zij hadden bijgewoond. De ware moordenaars werden daarop gevangen genomen en bij hunne teregtstelling kwamen beide tot bekentenis en beschuldigden elkander wederkeerig. De voornaamste getuigen tegen den moordenaar waren zijne eigene kinderen. De man, op wien de eerste verdenking was gevallen, had door zijn langdurend verblijf in den kerker het verstand verloren. Reeds bij de eerste behandeling voor den Raad werden de beide beschuldigden ter dood veroordeeld, doch wegens gebrek in den vorm, werd eene tweede teregtzitting bevolen. De uitslag was ook nu dezelfde en tegen de aangeklaagden werd andermaal de doodstraf uitgesproken. Er werden vele pogingen in het werk gesteld, om *Mendaco's* minnares genade te doen schenken; zoo begaf eene deputatie van voorname vrouwen der Misericordia zich van Genua naar Turijn, om den Koning en de Koningin verzachting van straf te verzoeken; de poging was vruchteloos, want de zaak was te wreedaardig, om sparing te verdienen. Reeds voor het aanbreken van den dag, die voor de executie was vastgesteld, waren de straten, langs welke de veroordeelden zich naar de strafplaats zouden begeven, opgevuld met personen, die begeerig waren om den akeligen stoet te zien voorbijtrekken. Van de gevangenis tot aan het schavot, hetwelk op het oude havenhoofd was opgerigt, stonden twee rijen soldaten geschaard. Kort voor zes ure werd de algemeene kreet *a la porta* aangeheven, hetgeen scheen aan te duiden, dat de veroordeelden tot aan de poort van het havenhoofd waren genaderd. Eene onwillekeurige beweging, eene rilling als het ware, liep door de opeengehoopte volksmenigte en werd gevolgd door eene doodsche stilte. Weinige minuten daarna ontwaarde men een met floers omhangen kruis, dat door den drager hoog werd opgeheven. De leden der Misericordia in zwarte mantels en met maskers voor het gezigt volgden. Daarop verscheen de ter dood gedoemde vrouw, gedragen wordende op een stoel door 2 monniken, dewijl de werking van het geweten haar alle krachten en bijkans het bewustzijn had benomen. Nu volgde een detachement gendarmes. Aller oogen zagen naar *Mendaco* uit, doch men had hem uit menschlievendheid van het schavot laten blijven, tot dat de straf aan zijne medepligtige zoude zijn voltrokken. Weinige oogenblikken daarna beklom de scherpregter de ladder, gevolgd door de ellendige vrouw, die bij het opklimmen door geregtsdienaren werd ondersteund. Een priester besteeg eene tweede ladder en hief luide gebeden aan, terwijl het touw aan de galg werd vastgehecht. In het volgende oogenblik was de vrouw van de ladder geworpen en slingerde zij in de lucht. Ten einde de doodsfoltering te verkorten, maar tot aller afgrijzen sprong de beul terstond daarna op het hoofd van de zieltogende vrouw, houdende zich met de handen aan den dwarsbalk der galg en poogde door het gewigt van zijn ligchaam en het drukken met de voeten haar einde te bespoedigen. Nadat hem dit was gelukt, sprong hij met de behendigheid van een dansmeester wederom op de ladder. Eene meer barbaarsche en stuitende handelwijze laat zich bezwaarlijk denken. Tien minuten later beklom de beul andermaal de ladder, maakte het touw van den hals der vrouw los, terwijl zij ter naauwernood den geest konde hebben gegeven en droeg haar onder zijnen arm naar beneden, ten einde plaats te maken voor *Mendaco*, die nu het schavot besteeg. Uit een gevoel van menschlievendheid hield een lid der Misericordia met de banier zijner orde het nog lauwe lijk van *Mendaco's* bijzit bedekt, terwijl hij de treden opkwam. Het moeten voor hem oogenblikken van den hoogsten zielenangst zijn geweest, toen zijne oogen eindelijk zijne medepligtige ontwaarden. Hij werd doodsbleek en rilde van het hoofd tot de voeten. Spoedig evenwel herkreeg hij zijn zelfbedwang, hetwelk hij van den beginne af in eene hooge mate had betoond. Hij besteeg de noodlottige ladder met zeldzame gelatenheid, onderwijl de oogen stipt gevestigd houdende op het nevens hem liggende levenlooze ligchaam. Zelfs zijn laatste blik, toen hij van de ladder werd geworpen, was nog op haar gevestigd, en op hetzelfde oogenblik zag men eene herhaling van het bovengemelde barbaarsche tooneel. De beul sprong wederom op het hoofd van den misdadiger en stelde vruchteloos alle pogingen in het werk, om den doodstrijd van den veroordeelde te verkorten. Dit afschuwelijk tooneel had bijna 10 minuten geduurd, toen de duizende verontwaardigde en verwoede toeschouwers eindelijk in de vreesselijkste uitroepingen en verwenschingen uitbarstten, de rijen der soldaten doorbraken en het schavot bestormden, om wraak te nemen op den beul en zijne helpers, doch deze hadden zich in tijds uit de voeten gemaakt. Het ergelijke tooneel eindigde daarmede, dat de Misericordia de lijken in bezit nam, hetgeen haar bijzonder privilegie is, en ze wegvoerde.

INGEZONDENE STUKKEN.

Op verzoek plaatsen wij het volgende; hetwelk op een der stembriefjes bij de onlangs plaats gehad hebbende stemming voor een lid van de 2e Kamer stond:

VREEST GOD, EERT DEN KONING.

Mr. P. van der Veen, geef ik mijn stem,
Gods goede Geest geleide hem,
Dan is hij eerst regt Protestant,
En zorgt voor 't Heil van 't Vaderland!

Spreuken 1, v. 7; 2, v. 5—7 en 8, v. 13.

Onder dankbetuiging aan de menschlievende gevers, berigt de Commissie voor den brand van Gees, dat door haar ontvangen is:

Uit Zuidlaren . . . . . . *f* 2—50.
Van H. E. twaalf hemden.

De Commissie blijft 't zwaar geteisterde Gees vriendelijk *dringend* aanbevelen aan allen, die weten, dat het zaliger is te geven, dan te ontvangen!

Oosterhesselen, Namens de Commissie,
14 Junij 1853. A. L. LESTURGEON.

Over de grondslagen van een billijk Tol-tarief op het Zwolsche Diep.

(*Vervolg en slot.*)

Alle schepen, meerderen diepgang hebbende dan het alzoo gevonden cijfer, zouden billijker wijze met tol kunnen worden bezwaard, hetzij naar gelang van hunnen meerderen diepgang opklimmende, om daardoor onderscheid te maken tusschen die, welke bij betrekkelijk minderen diepgang vroeger *soms*, en die, welke bij betrekkelijk meerderen diepgang vroeger *zeldzaam* of *nimmer* dat Diep konden bevaren, hetzij deze allen, zonder onderscheid, naar mate van scheepsinhoud en aard van lading.

Met betrekking tot het *bedrag* van den tol, zoude, strikt genomen, zulks zoo hoog moeten zijn, dat de maatschappij uit de opbrengst schadeloos werd gesteld voor den aanleg en het onderhoud der werken.

Men moet echter hierbij opmerken:

a. Dat de tol, ten aanzien der schepen, daarmede belast, zijne natuurlijke grenzen heeft, d. i. die schepen kun-

nen niet hooger belast worden dan de concurrentie met anderen toelaat.

b. Dat, wanneer uit dien hoofde de zuivere opbrengst van den tol niet genoegzaam is, om de kosten van aanleg en daarstelling der werken te dekken, zulks geen regt geeft om de schepen, die volgens de boven ontwikkelde gronden vrij moeten wezen, met den tol te treffen, maar dat dit verlies of die schade moet gedragen worden, óf door de maatschappij, dewijl zij vrijwillig en uit speculatie de onderneming heeft begonnen, óf door den Staat, dewijl deze belang kan hebben de ontbinding der maatschappij en daaraan mogelijk verbondene nadeelen te voorkomen.

Schijnbaar moge het hard heeten, de maatschappij zoodanig tekort op den tol te willen laten dragen, maar wanneer men de zaak van naderbij beziet, vervalt die schijn. Bij het kon. besluit, waarbij aan de maatschappij de vergunning is verleend tot daarstelling der werken, is aan haar tevens in eigendom afgestaan (voor zooveel zulks staats-domein was) de geheele zeeboezem van de Zuider Zee, begrepen tusschen het Overijsselsche zeestrand van Vollenhove langs Genemuiden tot aan den mond van het Ganzediep, en eene regte lijn van af dien mond tot aan de Voorst bij Vollenhoven. Die zeeboezem beslaat eene oppervlakte van 1600 à 1700 bunders (dus geenszins zoodanige kleinigheid, als waarvoor de minister van financien ze onlangs in de Tweede Kamer heeft willen laten doorgaan), en die oppervlakte heeft zich de maatschappij, blijkbaar ook uit hare benaming, voorgesteld door droogmaking, bevordering van aanslibbing en anderzins, voor zich in land te herscheppen. Gelukt dit eenmaal, kan zij tegenover derden en derzelver aanspraken, ook uit krachte van haren titel, dien eigendom erlangen, dan zal zij ook buiten eenigen tol meer dan voldoende schadeloos zijn gesteld voor den aanleg en het onderhoud der werken. En moge zulks in eene te ver verwijderde toekomst liggen, dan zoude de Staat kunnen beoordeelen, of het niet van algemeen belang ware, inmiddels door eene subsidie te voorkomen, dat de maatschappij te gronde ga, en dat door verwaarloozing der werken van het Zwolsche Diep de uitmonding van het Zwarte water voor altijd worde bedorven.

In bovenstaande beschouwing heb ik medegedeeld de wijze, waarop welligt tot vaststelling is te geraken van een toltarief, billijk voor de *betalenden*, billijk tevens voor den *tolheffer*. Ik heb mij gewacht eenig cijfer aan te geven, noch van den diepgang, noch van het bedrag van den tol; omdat ik oordeel, dat alleen de Regering bij magte is al die gegevens te verzamelen, waaruit men tot de vaststelling van die cijfers moet komen, terwijl ook zij alleen de meeste waarborgen voor een onpartijdig en onbevooroordeeld besluit oplevert.

Overigens geef ik deze beschouwingen voor hetgeen zij zijn, namelijk eene poging, om het mijne bij te dragen tot beëindiging dezer zaak die reeds al te lang onbeslist en onbevestigd is gebleven. Hoe die zaak echter geregeld worde, verdient het overweging, of de afsluiting, thans bestaande, doelmatig mag worden geheeten. Wanneer de Regering een tarief zal hebben vastgesteld, van welks billijkheid zij overtuigd is, dan vorderen regt en staatsbelang, dat men zulks ook, desgevorderd met middelen van dwang, handhave, maar dan zouden die middelen verkieselijk zijn, die alleen tegen onwilligen zijn gerigt, en dan verdient voorzeker een dwangmiddel als het thans gebezigde, weinig aanbeveling, dat ook zelfs den meest gehoorzamen en bereidwilligen gevaar en vervolging kan berokkenen.

ALLERLEI.

Een Belgisch dagblad maakt aan zijne lezers de uitvinding bekend van eene even eenvoudige als vernuftige wijze, om de magnetische vloeistof, uit het menschelijk ligchaam uitstroomende, zijne polarisatie, tast- en zigtbaar te maken. De stellige wetenschap had tot dusverre te vergeefs aan het dierlijk magnetisme gevraagd, haar zijne vloeistof of ten minste de uitwerkselen daarvan te doen zien. Dit wetenschappelijk raadsel is thans volkomen opgelost door het zoö-magnetoskoop, door een jongman te Straatsburg, den heer [illegible] die zulks mogt verlangen, dezen toestel vervaardige en proeven daarmede op zich zelven neme.

Men neemt eene gewone kurk, en plaatst daarop eene naainaald, met het oog naar onderen en de punt naar boven gerigt, welke als spil het zoö-magnetoskoop moet dragen. Hierop neme men een stukje doorschijnend papier (papier-végétal) en knippe daarvan met eene fijne schaar een strookje af, ter lengte van vier centimetres en ter breedte van twee millimetres, vouwe dit in tweeën, om beide uiteinden naauwkeurig af te snijden, en opene het daarna weder. De vouw, gelegd om de uiteinden gelijk te maken, laat in het midden eenen indruk na, en doet het strookje papier eenen nagenoeg regten hoek vormen. Dit aldus ten halve gevouwen strookje papier wordt nu op de punt der naald geplaatst, waarop het rusten en zich in evenwigt zal houden, op de plaats der vouw, daar de beide afhangende gedeelten van gelijke lengte zijn. Aldus te zamen gesteld, is het zoö-magnetoskoop voltooid en gereed, om er proeven mede te nemen.

Dit geschiedt op deze wijs: een der beide handen wordt bij den toestel gebragt en om het zoö-magnetoskoop eenigzins rondgebogen, als 't ware om het tegen den wind te beschutten. Na verloop van eenige seconden begint het strookje papier met meer of minder snelheid te draaijen, al naarmate de hand meer of minder vloeistof ontlaadt. Daarbij is opmerkelijk, dat, wanneer de regterhand bij den toestel wordt gebragt, het papier van de linker- naar de regterzijde draait, terwijl integendeel, wanneer het de linkerhand is, het papier van de regter- naar de linkerzijde draait. Men kan beide proeven bij afwisseling nemen; zij gelukken altijd op dezelfde wijze.

Deze kleine toestel, is tevens zoö-magnetoskoop en zoö-magnetometer, daar hij de tegenwoordigheid van zoö-magnetische vloeistof, de rigting harer stroomen en de kracht dier stroomen aanwijst.

Als een bewijs, hoe nadeelig het is de poststempels, bij het vasthechten op de brieven, in den mond te bevochtigen, moge dienen, dat dezer dagen een bediende aan het postkantoor te Leeds, na het opplakken van poststempels, een [illegible] gezwel aan het verhemelte heeft bekomen, hetwelk hem veel pijn veroorzaakte en ondanks de terstond ingeroepen geneeskundige hulp zich verder schijnt te willen uitbreiden.

In het begin dezer maand werd te 's Hertogenbosch voor het fort der parade afgestraft een grenadier, behoorende tot het regement grenadiers en jagers, door den provincialen krijgsraad van Noord-Braband, veroordeeld tot vervalling van den militairen stand en tot opsluiting in een rasp- of tuchthuis voor den tijd van vijf jaren, ter zake van desertie in tijd van vrede en bedriegelijke opligting.

Deze persoon, geboren te Boxtel, had in het jaar 1850 zijn garnizoen te Delft verlaten en zich naar Belgie begeven, waar hij zich te Brussel de kleeding van een Franciskaner monnik had weten te verschaffen.

Onder deze vermomming was hij hier te lande teruggekomen en had daardoor zich niet alleen aan de vervolgingen wegens zijne gepleegde desertie weten te onttrekken, maar ook verscheidene jonge lieden van beider kunne hier te lande weten wijs te maken, dat hij voor een klooster in Belgie kloosterlingen moest aanwerven, waartoe hij echter van zijne volgelingen, want er deden zich werkelijk eenigen op, vooraf eene zekere som vorderde, bij wijze van handgeld. Toen hij echter vervolgens met zijne aangeworvenen in een logement was gekomen, vertelde hij hun, dat hij hun Hollandsch geld tegen Belgische munt zou gaan verwisselen. Hij verwijderde zich dan ook, maar vergat om tot die hem gevolgd waren, in het logement, waar hij hen had achtergelaten, terug te keeren. Menigmaal schijnt hij op deze wijze ons land verlaten en wederom bezocht te hebben, tot dat hij eindelijk, over Pruissen nogmaals gerepatrieerd, na eene bijna driejarige afwezigheid en na welligt ook in laatstgemeld land menigeen tot dupe van zijne geheel vreemdsoortige industrie te hebben gemaakt, in de ouderlijke woning te Boxtel gearresteerd werd en aan de militaire justitie overgeleverd.

Het Amerik. dagblad *Arcansas Shield* deelt het volgende verhaal mede van eene ontmoeting met een panter bij Beaver Bayon op den 10den der vorige maand.

Terwijl de hr. *Grimes* bij diep liggende sneeuw zich naar een naburig bosch had begeven, om brandhout te halen, achterlatende een ziek kind, zijne vrouw en schoonmoeder, hoorde hij het kind ongewoon schreeuwen; hij keerde terug en zag, dat een vervaarlijke panter de openstaande deur was genaderd en reeds zijn neus naar binnen stak. De vrouw, het dier insgelijks bemerkende, had gelukkiglijk de tegenwoordigheid van geest om de deur nog in tijds te sluiten. Bij zijne woning aankomende, vond de hr. *Grimes* den panter voor zijne stoep zitten en wist geen middel om hem te verdrijven. Eindelijk reikte zijne vrouw hem uit de achterdeur een geweer toe. De panter lag nog altijd voor de deur, hij slingerde met zijn staart en sloeg met glinsterende oogen al de bewegingen van den hr. *Grimes* gade, en voordat deze zijn wapen gereed had, deed het beest een sprong naar zijne keel. De hr. *Grimes* greep den panter onversaagd met stevige vuist aan den hals, doch zijn linkerarm geraakte in des ondiers muil en het werd ongewis, wie de overwinning zoude behalen. De hr. *Grimes* spande al zijne krachten in en er begon eene langdurige worsteling op leven en dood. Hij wist den panter op den grond te krijgen en door het plaatsen van een knie op [illegible] nek en het toeknijpen van zijne [illegible] te bevrijden. De beide strijders kwamen weder op de beenen, maar de hr. *Grimes* hield zijn vijand steeds met de regterhand vast, vatte deszelfs voorpooten in de linkerhand en hield hem zoo op eenigen afstand van zijn lijf, opdat hij door bek noch klaauwen zoude worden gekwetst. Ofschoon de hr. *Grimes* den panter nu tamelijk goed in bedwang had, konde hij zich echter nog in geenen deele vleijen de zege te hebben behaald, en zoude hij, integendeel, waarschijnlijk op het einde zijn bezweken; hij riep derhalve om hulp, die hem dan ook door de moedige vrouwen terstond werd geboden. De eene vrouw met eene zware tang, de andere met een knuppel voorzien, vielen op den panter aan. Den eersten slag ontving hij op den bek, waardoor zijne tanden in het rond vlogen, want de hr. *Grimes* hield hem de keel zoo digt geknepen, dat de bek wijd open stond. De vrouwen bleven lustig voorbeuken, totdat een slag het ondier bewusteloos op den grond deed vallen, in welken toestand de hr. *Grimes* hem zoo lang op de keel bleef persen, totdat hij den geest gaf. Het dier had, van den neus tot aan het einde van den staart gemeten, eene lengte van $8\frac{1}{2}$ voet. Zijne huid is thans, gelijk een uithangbord, voor de woning van den hr. *Grimes* ten toon gesteld, als het zegeteeken van eene hardnekkige en bloedige worsteling.

NAGEKOMENE BERIGTEN.

— Bij de gisteren gehoudene aanbesteding is het veranderen van het avancé-wachthuis te Coevorden in een Rijks-belasting-kantoor aangenomen door *J. Weertman* van Assen, voor *f* 280-„.

— De Raad der gemeente Meppel heeft, in deszelfs vergadering van 15 dezer, zich ongenegen verklaard om de kosten van onderhoud etc. van personen in de Ommerschans, die derwaarts na een regterlijk vonnis zijn overgebragt, uit de gemeente-kas te betalen, op grond, dat deze kosten [illegible] Rijk.

— Op de den 15 dezer te [illegible] denmarkt waren aangebragt 241 runderen, 393 varkens, 3 paarden en 1 geit; de runderen golden van *f* 18-„ tot *f* 106-„, de jonge varkens van *f* 3-50 tot *f* 11-„ en de oude varkens van *f* 15-„ tot *f* 26-„.

's Gravenhage, 16 Junij. In de zitting van de Eerste Kamer van heden is in behandeling genomen de vraag of de wets-ontwerpen, die vóór de jongste sluiting der Staten-Generaal bij de Eerste Kamer zijn ingekomen, doch uit hoofde van die sluiting onafgedaan zijn gebleven, alsnu door de afdeelingen zullen worden onderzocht. Die vraag, welke het onderwerp van lange beraadslaging heeft uitgemaakt, aan welke ook de Ministers van Justitie en van Binnenlandsche Zaken deel namen, is *in ontkennenden zin beslist;* voor de behandeling verklaarden zich zeven leden.

ADVERTENTIËN.

Tegen 1 November 1853 worden in het DIACONIE WERK- en WEESHUIS te Assen gevraagd een **VADER en MOEDER**, gehuwde lieden, zonder inwonende kinderen, van de Hervormde Godsdienst.

Die daarvoor in aanmerking wenschen te komen, moeten zich binnen 14 dagen na heden in persoon of met vrachtvrije brieven aanmelden bij den ondergeteekende, van wien de noodige inlichtingen betrekkelijk de vereischten en voorwaarden te bekomen zijn.

ASSEN, 17 Junij 1853.

E. K. BERTLING. *Boekh. Diaken.*

HOOILAND, onder Peelo en bij de Duurserbrug, beide onder de Gemeente Assen. Te bevragen aan den DRUKKER DEZES.

De ondergeteekende beveelt de DRUKKERIJ van de *Provinciale Drentsche en Asser Courant* beleefdelijk aan tot het leveren van alle mogelijke **DRUK- en SMOUTWERK**, als: *Prijscouranten, Etiquettes, Visite- en Adreskaartjes, Wissels, Kwitantien, Facturen, Rekeningen, Rouw- en Trouwbrieven, Geregtelijke Acten, Borgtogten voor Verveeners, Briefjes van ingeladen turf etc.;* hij hoopt goed werk goedkoop te leveren.

ASSEN, 19 April 1853.

M. T. Sz. GRATAMA.

J. O. VAN HOUTEN te Assen, debiteert met veel succes:

I. **JAEGERS uitgebreide Hand-Atlas der geheele Wereld**, in 48 kaarten . . . . *f* 5—50.

II. **JAEGERS Atlas der geheele aarde**, in 21 kaarten, ... *f* 2—60.

Beide ATLASSEN munten uit èn door naauwkeurigheid en netheid van bewerking, èn door min kostbare prijs.

III. **A. H. PAREAU, de oude kerk te Assen**, beschouwd in betrekking tot plaatselijke Gemeenten en de *Hervorming in Drenthe*, ... *f* 3—15.

Men leze de gunstige recensiën van dit Werk in onderscheidene Tijdschriften.

Is door **aankoop** EIGENAAR geworden van:

IV. **Negen Fabels van LA FONTAINE**, bearbeid met het doel, om het oordeel te scherpen, duidelijke begrippen te doen vormen, den smaak te beschaven en nuttige zaakkennis te doen verwerven, als eene proeve [illegible] Fransche taal . . . . *f* 0—40.

Voor schoolgebruik en huisselijk [illegible] is dit boekje bijzonder aan te bevelen.

V. Dr. **J. M. NOORDEWIER, Crito, een dialoog van Plato**, vertaald en opgehelderd, ... *f* 1—60.

Slechts weinige exemplaren zijn hier nog van over.

VI. **J. VAN DER VEEN Az., Drentsch Mosaick**, 2 stukjes.

Opdat ieder zich deze Drentsche types, op eene aangename en onderhoudende wijze geschreven, kan aanschaffen, heb ik de prijs van de beide stukjes in plaats van 80 op 50 cts. gesteld.

BURGERLIJKE STAND.

ASSEN, 10—17 Junij. Geh. T. Poppema en G. Seijdel. — Bev. M. Rademaker, geb. Slagter, van d; J. Hofman, geb. Rosendal, van z; G. Zierts, geb. van der Werff, van d; A. M. Hof, geb. Olijve, van d. — Overl. J. Bovenschulte, vr. g. 18 j.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 17 Junij.

Tarwe, Jarige	70	N.pd.	*f* 0.00
„ N. Oml.	68	„	„ 7.40
dito.	70	„	„ 7.90
„ „ Old.	68	„	„ 7.15
„ „ „	70	„	„ 7.65
Rogge, N. Inl.	66	„	„ 6.45
„ O. „	68	„	„ 6.85
„ „ „	70	„	„ 7.25
Haver, N. dikke	40	„	„ 3.20
[illegible]	50	„	„ 3.80
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
„ „	40	„	„ [illegible]
„ Zwarte	36	„	„ 2.85
„ „	40	„	„ 3.10
Garst, N. wint.	54	„	„ 4.90
„ „ „	56	„	„ 5.20
„ „ zomer	58	„	„ 5.25
„ „ knob.	60	„	„ 5.55

Boekweit, zand 64 N.pd.	*f* 6.50
„ „ 66 „	„ 6.80
„ veen 66 „	„ 6.50
„ „ 68 „	„ 6.80
Paardeboonen. .	*f* 5.70 à 6.60
Groene Erwten. .	„ 0.00 à 0.00
Graauwe „	„ 0.00 à [illegible]
Koolzaad . .	*f* 0.00 [illegible]
Gort, grove „	[illegible] à 8.75
[illegible]	00.00 à [illegible]
Olie, raap per vat	36.50 à 00.00
Raapkoeken . . .	à 00.00
Lijnkoeken . . .	00.00 à 00.00
Boter ¼ ton.	. 00.00 à 00.00
Boter ⅛ „	à 00.00

Tarwe over 't geheel hooger gehouden, doch weinig in omgegaan. — Rogge en Boekweit slap en alleen bij kleinigheden als genoteerd verkocht. — Gerst mede weinig in omgegaan. — Haver tot ruim vorige prijzen te plaatsen, echter over 't geheel met mindere driftige koopers. — Boonen vooral in de beste soorten goed prijshoudend. — Gort stil. — Koolzaad niet in omgegaan. — Raapolie met weinig handel in een doen.

ASSEN, 16 Junij. Rogge *f* 7.25, *f* 7,00, *f* 6,75. Boekweit *f* 7,10, 6,50, 6.25. Boter 75 a 70 ct. het Ned. pd. Aardappelen *f* 2,40 à *f* 1,50. Prijs van het brood *f* „-55 de 6 N. ℔

HOOGEVEEN, 14 Junij. Rogge f 7.27⁵, Boekweit *f* 7.75 Haver *f* 0.00. Boter Ned. pd. 62 cent. Zetting *f* 0.55.

COEVORDEN, 13 Junij. Rogge *f* 7.00. Boekweit *f* 7.00 Boter Ned. pd. 60 ct. Zetting f 0.54.

MEPPEL, 16 Junij. Rogge, f 6.70 à f 7,20; Boekweit, f 5,00 a f 7.00; Boter 1½ Ned. pd. f 1,10 á f 1,22⁵. Boter per ⅛ vat *f* 15,00 à *f* 16.50. Zetting f 0.00.

AMSTERDAM 15 Junij. TARWE. Roode soorten in Entr. bij partij, in Cons. bij gerijven iets hooger. Pool[illegible] der handel; in Entr.: 132 ℔ Ancona *f* 275; [illegible] 128 [illegible] Engelsche *f* 275; 132 ℔ Syrische *f* 248; [illegible] ℔ Kubanka *f* 275. — ROGGE [illegible] 122 ℔ Pruissische [illegible] *f* 220. — GARST HAVER en BOEKWEIT zonder handel. — KOOLZAAD was heden stil; op 9 v. Olie in Aug. £ 62. — LIJNZAAD in een doen; 108/9 ℔ Petersb. *f* 280. — RAAPOLIE onveranderd; op 6/w. *f* 35,75; Vl. *f* 34,75; 1o Sept. *f* 35; Oct. *f* 35,25; Nov. 35,50, ⅝; Dec. *f* 35,75, ⅞; Mei *f* 36⅜. — LIJNOLIE dadelijk traag; op het najaar iets aangenamer; op 6w *f* 31; Vlieg. *f* 30, 29.75 Sept. Oct. en Nov. *f* 30⅝. — HENNEPOLIE op 6w. *f* 37,75; Vlieg. *f* 36,75. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks *f* 68 à 72. — LIJNKOEKEN per 104 stuks *f* 10 à 12.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN

AMSTERDAM, 16 Junij 1853.

			GEBLEVEN.
Nederl. W. S.	2½	pct.	63 5/16
„ „	3	„	76⅜
„ „	4	„	94 13/16
Amort. Synd.	3½	„	
Handelm.	4½	„	126½
O.I. Leening	4	„	94⅝
Aand. Holl. Spoorw.			
Aand. Rijn Sp.	4½	„	
Haarl. Meer	5	„	
Rusl. Ob. Hope	5	„	108⅝
Dito 1828/29	5	„	108
Cert. 1831/33	5	„	
Dito 1840	4	„	98
Dito Stieglitz	4	„	92 1/16
Ins. in Assign.	6	„	
Cert. van dito	6	„	

			GEBLEVEN.
Polen. Oblig.	4	pct.	
Spanje. Oblig.	1	„	22 15/16
Obligatiën	3	„	48¼
Binnenl.	3	„	48⅛
Amortisable			
Bewijs. Coup.			
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5	„	[illegible]
„ „	4	„	71
„ Metal.	5	„	82[illegible]
„ „ N.	5	„	93[illegible]
„ „	2½	„	42[illegible]
Belgie, Cert.	2½	„	[illegible]
Rothschild	2½	„	52[illegible]
Portug., Lond.	5	„	[illegible]
„	4		[illegible]
Amerika Bank-Act.			[illegible]

TER BOEK- EN COURANTDRUKKERIJ van M. T. Sz. GRATAMA, [illegible]